Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0290

Geneetiliselt muundatud raps MON 88302

Euroopa Parlamendi 25. novembri 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud rapsi MON 88302 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D109632/01 – 2025/2895(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud rapsi MON 88302 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D109632/01),

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta[1], eriti selle artikli 11 lõiget 3 ja artikli 23 lõiget 3,

– võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee hääletust, mis toimus 15. septembril 2025, mille tulemusel arvamust ei esitatud, ning apellatsioonikomitees 21. oktoobril 2025 toimunud hääletust, mille tulemusel samuti arvamust ei esitatud,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes[2] artiklit 11,

– võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 26. märtsil 2025

---

1 ELT L 268, 18.10.2003, lk 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj

2 ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.

vastu võetud ja 13. mail 2025 avaldatud arvamust[3],

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse vastuväiteid geneetiliselt muundatud organismide (GMOd) kasutamiseks lubade andmisele[4],

---

[3] Scientific opinion of the EFSA Panel on Genetically Modified Organisms on the ‘Assessment of genetically modified oilseed rape MON 88302 (application GMFF-2023-21220)’ (EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus geneetiliselt muundatud rapsi MON 88302 hindamise kohta (taotlus GMFF-2023-21220)). EFSA Journal 2025;23(5):9378; https://doi.org/10.2903/j.efsa.2025.9378.

[4] Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni ja üheksandal ametiajal 38 resolutsiooni, milles vaidlustati GMOde lubamine. Lisaks on Euroopa Parlament kümnendal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid.
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2628 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1797, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1797/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2627 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud puuvilla COT102 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1798, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1798/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2629 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 ja selle kaheksat alakombinatsiooni sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1799, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1799/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1828 kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 810 sisaldava, sellest koosneva ja sellest valmistatud toidu ja sööda turuleviimise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/1207 (ELT C, C/2025/1800, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1800/oj).

– võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõikeid 2 ja 3,

– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1822 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP915635 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1801, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1801/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/1826 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP23211 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1802, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1802/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse (EL) 2024/2618 kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP202216 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1803, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1803/oj).
– Euroopa Parlamendi 26. novembri 2024. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi MON 94804 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/1804, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1804/oj).
– Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi DP910521 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/2246, 29.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2246/oj).
– Euroopa Parlamendi 12. veebruari 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse viia turule geneetiliselt muundatud maisi MON 95275 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C, C/2025/2247, 29.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2247/oj).
– Euroopa Parlamendi 8. mai 2025. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87705 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (P10_TA(2025)0106).

– võttes arvesse keskkonna-, kliima- ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

A. arvestades, et komisjoni 24. aprilli 2015. aasta rakendusotsusega (EL) 2015/687[5] lubati lasta turule geneetiliselt muundatud rapsi MON 88302 (edaspidi „geneetiliselt muundatud raps“) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid;

B. arvestades, et Belgias asuv äriühing Bayer Agriculture B.V. esitas 28. veebruaril 2024 Ameerika Ühendriikides asuva äriühingu Bayer CropScience LP nimel komisjonile määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklite 11 ja 23 kohase taotluse eespool nimetatud loa kehtivuse pikendamiseks; arvestades, et kõnealune luba hõlmas ka selliste muude toodete (v.a toit ja sööt) turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud rapsi või koosnevad sellest ja mida kasutatakse nagu muud rapsi, kuid mida ei viljelda;

C. arvestades, et EFSA esitas 26. märtsil 2025 heakskiitva arvamuse, jõudes järeldusele, et kõnealuses pikendamistaotluses ei ole esitatud tõendeid uute ohtude, kokkupuutega seotud muutuste ega teadusliku ebamäärasuse kohta, mis muudaksid 2014. aastal avaldatud esialgse riskihindamise järeldusi;

D. arvestades, et geneetiliselt muundatud raps talub glüfosaati; arvestades, et glüfosaadi kasutamine on seotud elurikkuse vähenemise, pinnase ja vee saastumise ning terviseprobleemidega;

E. arvestades, et EFSA arvamuses ei võetud piisavalt arvesse herbitsiidide intensiivsema kasutamise kumulatiivset ja koosmõju, kaudset keskkonnamõju ega sotsiaal-majanduslikke tagajärgi;

F. arvestades, et geneetiliselt muundatud rapsi puhul on kontrollimatu leviku ja geenivoo oht suur ning mitmes liikmesriigis on juba dokumenteeritud geneetiliselt muundatud rapsi metsikute populatsioonide juhtumid, mis tekitavad raskusi seoses samaaegse viljelemise, pikaajalise seire ja hävitamisega;

G. arvestades, et komisjoni rakendusotsuse eelnõus sätestatud keskkonnamõju seire kava tugineb peamiselt üldisele järelevalvele ning selles ei nähta ette konkreetseid sõltumatuid pikaajalisi uuringuid tolmeldajate, mullaorganismide ja sihtrühma

---

– Euroopa Parlamendi 8. oktoobri 2025. aasta resolutsioon komisjoni 22. septembri 2025. aasta rakendusotsuse (EL) 2025/1898 kohta, millega lubatakse turule lasta geneetiliselt muundatud maisi DP51291 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (P10_TA(2025)0222).

[5] ELT L 112, 30.4.2015, lk 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2015/687/oj.

mittekuuluvate taimede kohta;

H. arvestades, et kohaldada tuleks Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 191 sätestatud ettevaatuspõhimõtet, võttes arvesse teaduslikku ebamäärasust ja tõendeid geneetiliselt muundatud rapsi võimaliku püsivuse ja leviku kohta keskkonnas;

I. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 nõutakse, et geneetiliselt muundatud toit ja sööt ei tohi avaldada inimeste ja loomade tervisele ega keskkonnale kahjulikku mõju;

J. arvestades, et terviseühtsuse põhimõttega nõutakse terviklikku ülevaadet riskidest ja mõjust inimeste, loomade, taimede ja keskkonna tervisele, mis ei ole käesoleva hindamisega tagatud;

K. arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt esitanud vastuväiteid GMOdele lubade andmisele või lubade pikendamisele juhtudel, kui liikmesriigid ei saavuta alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees või apellatsioonikomitees kvalifitseeritud häälteenamust, rõhutades püsivat demokraatia puudujääki lubade andmise menetluses;

1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamisvolitusi;

2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu on vastuolus liidu õigusega, sest see on vastuolus määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/20026 sätestatud üldpõhimõtetega luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu, keskkonna ja tarbijate huvide kõrgel tasemel kaitse tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega, tagades ühtlasi siseturu tõhusa toimimise ja kooskõla ettevaatuspõhimõttega;

3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;

4. kutsub komisjoni üles jätma pikendamata geneetiliselt muundatud rapsi loa geenivoolu, keskkonnas püsimise, herbitsiidide kasutamise ja pikaajaliste tõendite ebapiisavusega seotud probleemide tõttu kooskõlas terviseühtsuse põhimõttega;

5. kutsub komisjoni üles esitama viivitamata seadusandliku ettepaneku GMOsid käsitleva otsustusprotsessi reformimiseks, et reageerida Euroopa Parlamendi järjepidevatele vastuväidetele ja liikmesriikide

---

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

pooldava kvalifitseeritud häälteenamuse puudumisele;

6. nõuab tungivalt, et komisjon võtaks arvesse liidu kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest kokkulepetest, nagu Pariisi kliimakokkulepe, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kestliku arengu eesmärgid;

7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.